

การถ่ายภาพชุด 'ชีวิตกรุงเทพฯ ยามค่ำคืน'
PHOTOGRAPHY OF 'BANGKOK NIGHT LIFE'

นางสาวปิติฤดี อังคนานูชาติ
Ms.PITIRUEDEE ANGKHANANUCHAT

เลขที่.....
เลขทะเบียน... 41122
วัน, เดือน, ปี 18 S.ศ. 2544

b.....
i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาศิลปะการออกแบบ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2543

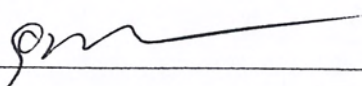
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

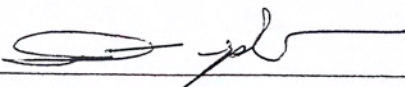
61122

การถ่ายภาพชุด 'ชีวิตกรุงเทพฯ ยามค่ำคืน'
PHOTOGRAPHY OF 'BANGKOK NIGHT LIFE'

โดย
นางสาวปิติฤดี อังคนานุชาติ
Ms.PITIRUEDEE ANGKHANANUCHAT

วันที่ ๒๐/๖/๐๑
อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์อุมาวรรณ หุตะเจริญ

วันที่ ๒๗ ๖๒ ๖๕
หัวหน้าภาควิชาศิลปะ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระพงษ์ ภูมิจิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ

การถ่ายภาพชุด ' ชีวิตกรุงเทพฯยามค่ำคืน '
Photography of ' Bangkok night life '

ชื่อ

นางสาวปิติฤดี อังคนานุชาติ

สาขา

วิชาการถ่ายภาพ

ภาควิชา

นิเทศศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์อุมาพร หุตะเจริญ

ปีการศึกษา

2543

บทคัดย่อ

การถ่ายภาพกลางคืนเป็นการถ่ายภาพที่น่าสนใจประเภทหนึ่ง เนื่องจากช่วงเวลากลางคืนเป็นช่วงเวลาที่สามารบันทึกภาพที่น่าสนใจได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแสงไฟบนถนน ดึกที่เปิดไฟประดับ สถานที่บางสถานที่จะดูสวยงามและน่าสนใจมากขึ้นเมื่ออยู่ในเวลากลางคืน อีกทั้งการถ่ายภาพกลางคืนยังถือเป็นการถ่ายภาพที่มีเสน่ห์ในตัวเอง และมีวิธีการให้ศึกษาได้อย่างหลากหลาย

โครงการศิลปนิพนธ์นี้เป็นการศึกษาการถ่ายภาพกลางคืนในรูปแบบการถ่ายทอดบางส่วนบางมุมในเวลากลางคืนของกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะเน้นบรรยากาศ สภาพการสัญจร และแสงสีตามสถานที่ต่างๆ เช่น ตลาด แหล่งเที่ยวกลางคืน สถานีรถไฟ เป็นต้น ซึ่งแต่ละสถานที่ก็จะมีบรรยากาศหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันไป โดยการถ่ายภาพจะเน้นการนำเสนอวิธีการต่างๆ ในการถ่ายภาพเพื่อแสดงสีสันและบรรยากาศในยามค่ำคืน เช่น การใช้แฟลช (Flash) การถ่วงชัตเตอร์ (Shutter) ให้ช้าลง เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงานชิ้นนี้ทุกท่าน

- คุณพ่อคุณแม่และพี่น้องของข้าพเจ้าที่ให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านทุนทรัพย์ กำลังใจ และความช่วยเหลือทุกอย่าง
- อาจารย์อุมาวรรณ หุตะเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษา
- อาจารย์กิตติ อมรพัฒน์กุล ที่ให้คำแนะนำต่างๆ ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลและแนวคิดดี ๆ หลายๆ อย่าง
- อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา
- เมย์(ปรีชยา) ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาโดยตลอด จะไม่ลืมเลย
- เพื่อนๆทุกคนที่คอยถามไถ่และให้กำลังใจ
- บิ๊ก แบด (พี่สาวของข้าพเจ้า) ที่ให้ทุนทรัพย์ในการทำงานแล้วยังพาตระเวนราตรีด้วยพี่โจ๊ก ที่ช่วยพาตระเวนราตรีเช่นกัน
- พี่พีช ที่ให้ที่พักและเลี้ยงข้าว
- เบลล์ (น้องสาวของข้าพเจ้า) ที่มาช่วยพิมพ์งานให้
- และขอขอบคุณทุกๆคน ที่ให้ความช่วยเหลือแต่อาจจะมีชื่ออยู่ในที่นี้ และประชาชนในสถานที่ที่ข้าพเจ้าไปถ่ายรูปที่ทำให้ผลงานชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงลงไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

ผลงานถ่ายภาพในหัวข้อเรื่อง ชีวิตกรุงเทพฯยามค่ำคืน นี้ ได้ถือกำเนิดขึ้นเนื่องจากข้าพเจ้าเองมีความชื่นชอบภาพถ่ายกลางคืนที่มีความน่าสนใจและเสน่ห์ในตัวเองอีกทั้งยังเป็นการถ่ายภาพที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของภาพได้อย่างหลากหลาย มีแสงสีที่สวยงาม ประกอบกับที่ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า ชีวิตในยามค่ำคืนของผู้คนที่อยู่ในกรุงเทพฯนั้นก็มีแง่มุมที่น่าสนใจแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานที่ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นออกมาเป็นโครงการนี้ ผลงานที่ออกมานั้นข้าพเจ้ามีความพอใจในระดับหนึ่ง แต่ก็มีตัวแปรหลายประการที่จะทำให้ได้ผลของงานแตกต่างกันไป

ข้าพเจ้าหวังว่า โครงการนี้อาจจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาผลงานในแนวเดียวกันต่อไปในภายภาคหน้า

นางสาวปิติฤดี อังคนานุชาติ

26 กุมภาพันธ์ 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก.
กิตติกรรมประกาศ	ข.
คำนำ	ค.
สารบัญ	ง.
บทนำ	
- คำจำกัดความ	2
- ความเป็นมา	2
- ลักษณะโครงการ	2
- ขอบเขตโครงการ	2
- เป้าหมาย	2
- วัตถุประสงค์	2
- แนวทางบรรลุเป้าหมาย	2
- แหล่งข้อมูล	3
บทที่ 1	
- ประวัติของกรุงเทพมหานคร	5.
บทที่ 2	
- การถ่ายภาพกลางคืน	8
- แหล่งแสงในตอนกลางคืน	10
- แสงประดิษฐ์	11
- แสงแฟลช	12
- ระยะเวลาของการเปิดรับแสง	13
- การถ่วงชัตเตอร์ให้ช้าลง	14
- การถ่ายภาพซ้อน	15
- การใช้คอมพิวเตอร์ในการตกแต่งภาพ	15
- อุปกรณ์ในการถ่ายภาพกลางคืน	16
- การวัดแสง	18
บทที่ 3	
- แนวทางการดำเนินงาน	20
- วิธีการทำงาน	21

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำจำกัดความ	การถ่ายภาพกลางคืนในหัวข้อเรื่อง "ชีวิตกรุงเทพฯยามค่ำคืน"
ความเป็นมา	โครงการนี้ได้ถือกำเนิดขึ้นเนื่องจากข้าพเจ้ามีความสนใจในการถ่ายภาพกลางคืน เพราะเป็นการถ่ายภาพที่มีเสน่ห์ และมีความน่าสนใจอยู่ในตัวเอง ทั้งจากบรรยากาศที่แตกต่างกันไปของแต่ละสถานที่ บรรยากาศจากแสงไฟที่สวยงามในยามค่ำคืน บรรยากาศการใช้ชีวิตของผู้คนในแต่ละสถานที่ในตอนกลางคืน เป็นต้น อีกทั้งการถ่ายภาพกลางคืนยังเป็นการถ่ายภาพที่สามารถนำวิธีการพิเศษต่างๆมานำเสนอและศึกษาได้มากมาย ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโครงการนี้
ลักษณะโครงการ	เป็นการศึกษาการถ่ายภาพกลางคืน โดยจะถ่ายทอดในส่วนต่างๆ บรรยากาศ และสีสันทันในยามค่ำคืนของกรุงเทพมหานคร แต่ละสถานที่ก็จะเป็นสถานที่ที่มีผู้นิยมสัญจรไปมาในยามค่ำคืน การถ่ายภาพจะเน้นเก็บบรรยากาศของสถานที่นั้นๆ โดยการนำเสนอผ่านวิธีการพิเศษต่างๆในการถ่ายภาพ เช่น การถ่วงชัดเตอร์ให้ช้าลง เพื่อให้เกิดผลงานที่จะถ่ายทอดสีสันทันและบรรยากาศยามค่ำคืนในขณะนั้น โดยจะไม่เน้นในด้านความเป็นจริงของชีวิต แต่จะนำเสนอบางแง่มุมที่น่าสนใจในขณะนั้นๆ
ขอบเขตโครงการ	ภาพถ่ายขนาด 10 X 12 นิ้ว จำนวน 12 ภาพ
เป้าหมาย	เพื่อศึกษาการถ่ายภาพกลางคืนโดยใช้วิธีการต่างๆ
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาการถ่ายภาพกลางคืน 2. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการต่างๆในการถ่ายภาพกลางคืน 3. เพื่อศึกษาการวางแผนคิดในการถ่ายภาพ
แนวทางบรรลุเป้าหมาย	แบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้
	<ol style="list-style-type: none"> 1. รวบรวมค้นคว้าข้อมูลและวิธีการ

2. สรุปข้อมูล วางแนวทางการถ่ายภาพ
3. กำหนดและสำรวจสถานที่
4. ทดลองถ่าย
5. คัดเลือกรูป รวบรวมปัญหา
6. ลงมือถ่ายจริง
7. คัดเลือกรูป จัดวางรูปแบบ

แหล่งข้อมูล

1. หนังสือจากห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Larg,Alex . Night shots / Alex Larg and Jane Wood. Switzerland : Rotovision , c1997
Wersen,Kathy . Picture-taking at night / Kathy Wersen. A.S.Reed.Newyork:American Photographic book , c1964
สงคราม โพธิ์วิไล เทคนิคการถ่ายภาพพลุและไฟกลางคืน. กรุงเทพฯ :ไฟโตสแอนด์กราฟโฟ. ฉบับพิเศษ , 2529
กองบรรณาธิการนิตยสาร FACE. เทคนิคการถ่ายภาพเวลากลางคืน . กรุงเทพฯ :บริษัท เพ็ญอำพร จำกัด, 2539
บริษัทเลเซอร์กราฟฟิค 82 .เรียนถ่ายภาพอย่างมีระดับกับคาเมร่าร์ต เล่มที่ 3 . กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2538
2. จาก Internet <http://www.night photography.ift.cx>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 4

ประวัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อ 200 ปีก่อน ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีได้ทรงสถาปนาราชธานีใหม่ขึ้นบนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาตรงข้ามกรุงธนบุรี เมืองใหม่จึงได้นามเมื่อแรกสร้างว่า "กรุงเทพมหานครบวรรัตนโกสินทร์" เรียกกันสั้นๆว่า "กรุงรัตนโกสินทร์" หรือ "กรุงเทพ" ตลอดเวลา 200 ปีที่ผ่านมา กรุงเทพได้มีวิวัฒนาการทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองมาเป็นลำดับ

วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 เป็นวันที่สมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้ยกกองทัพกลับจากตีเมืองเขมรมาถึงบางกอกในขณะที่บ้านเมืองเกิดจลาจล ขณะนั้นสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีได้ทรงยอมจำนนพระยาสุรศักดิ์ผู้เป็นกบฏ และทรงผนวชจำพรรษาอยู่ ณ วัดแจ้ง ไพร่บ้านพลเมืองตลอดทั้งขุนนางทั้งหลายได้อัญเชิญสมเด็จพระเจ้าพระยาฯขึ้นปกครองประเทศต่อไป เมื่อสิ้นภาระเกี่ยวกับการจลาจลแล้ว สมเด็จพระเจ้าพระยาฯจึงได้ขึ้นครองราชย์เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ใหม่คือราชวงศ์จักรี พระนามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก คือ "พระบาทสมเด็จพระบรมราชาธิราช รามาธิบดี" ต่อมาในรัชกาลที่ 3 จึงได้ถวายพระนามว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก

พระราชกรณียกิจแรกของปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี คือ โปรดให้ย้ายราชธานีมาอยู่ทางตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เพราะทรงเห็นว่าราชธานีเดิมนั้นคับแคบและเป็นท้องคู้ น้ำเซาะตลิ่งอยู่ตลอดเวลา ทั้งเวลาเมื่อศึกก็รักษาเมืองยากเพราะมีแม่น้ำอยู่ตรงกลางซึ่งเรียกกันอย่างสามัญว่าเมืองอกแตก ฝั่งตะวันออกนั้นแม้จะเป็นที่ลุ่มแต่มีชัยภูมิที่เหมาะสมกว่าฝั่งตะวันตกหลายประการ และที่สำคัญคือทางฝั่งนี้มีน้ำล้อมรอบกว่าครึ่ง มีชัยภูมิที่เหมาะสมสำหรับรับศึก น่าสังเกตว่าการสร้างบ้านสร้างเมืองในเวลานั้นมีการพิจารณาชัยภูมิที่เหมาะสมทางด้านยุทธศาสตร์เป็นสำคัญ

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้มีพระบรมราชโองการสั่งให้พระยาธรรมาธิกรณ์ และพระยาวิจิตรนาวิเป็นแม่กองสร้างพระนครขึ้นใหม่ โดยสถานที่ที่จะสร้างศูนย์กลางการปกครองคือพระบรมมหาราชวังนั้นเป็นที่ที่พระยาเศรษฐีและชาวจีนตั้งบ้านเรือนอยู่ก่อนแล้ว จึงโปรดเกล้าฯให้ชาวจีนเหล่านี้ย้ายไปตั้งบ้านเรือนอยู่ใหม่ตั้งแต่คลองวัดสามปลื้มไปถึงคลองวัดสามเพ็ง (ต่อมาเรียกกันว่าลำเพ็ง) ได้มีพิธียกเสาหลักเมืองเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325 เวลาบ่าย 54 นาที ในการสร้างเมืองครั้งนี้ได้รับอิฐกำแพงกรุงศรีอยุธยามาใช้สร้างกำแพงเมืองและป้อมปราการที่กรุงเทพฯด้วย ได้ขุดคูเมืองขึ้นใหม่ตั้งแต่บางลำพูมาออกที่เหนือวัดสามปลื้มเพื่อขยายเขตเมืองออกไปจากคูเดิม เมื่อขุดคูเมืองใหม่แล้วได้ขุดคลองอีกสองสายเชื่อมคูเมืองใหม่กับคูเมืองเดิม คลองสองสายนี้เรียกว่าคลองหลอด แต่ในปัจจุบันเราเรียกคูเมืองเดิมว่าคลองหลอด แล้วเรียกคลองหลอดเดิมว่าคลองวัดเทพธิดาฯ ส่วนคลองวัดสุทัศน์ได้พระราชทานนามว่าคลองรอบกรุง ปัจจุบันเรียกตอนที่ใกล้แม่น้ำทางบางลำพูว่าคลองบางลำพู เรียกตอนที่อยู่ทางวัดสามปลื้มว่าคลองโองอ่าง

สถานที่สำคัญเมื่อแรกสร้างกรุงเทพฯ มีพระบรมมหาราชวังและวัดสำคัญอีกหลายวัด พระบรมมหาราชวังเริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2325 และนอกจากคลอง คูเมือง และพระราชนิเวศน์แล้วพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกได้โปรดให้สร้างกำแพงพระนครและสร้างป้อมโดยรอบ แต่ละป้อมห่างกันประมาณ 10 เส้น มีป้อมพระสุเมรุ, ยุคธรร, มหาปราบ, มหากาฬ, หมูทลง, เสือทยาน, มหาไชย, จักรเพชร, ผีเสื้อ, มหาฤกษ์, มหาภัย, พระจันทร์, พระอาทิตย์ และอิสิมธร ป้อมที่กำแพงเมืองเก่าเหลืออยู่เพียงป้อมพระสุเมรุที่สุดถนนพระอาทิตย์ต่อกับถนนพระสุเมรุ และป้อมมหากาฬที่สะพานผ่านฟ้าเท่านั้น นอกจากนี้กำแพงเมืองแล้วยังมีป้อมที่กำแพงพระราชวังซึ่งมีชื่อคล้องจองกันถึง 17 ป้อม

พระมหากษัตริย์สามรัชกาลแรกของประเทศทรงมีนโยบายร่วมกันที่จะสถาปนากรุงเทพฯ ให้ใหญ่โตสง่างามเทียบเท่ากรุงศรีอยุธยา ดังนั้นนับตั้งแต่การสร้างพระบรมมหาราชวังและวัดวาอารามต่างๆ สถานที่บางแห่งก็ยังคงขนานนามให้เหมือนกับสถานที่ที่เคยมีในสมัยอยุธยา เช่น วัดภูเขาทอง วัดคลองมหานาค เป็นต้น การสร้างวัดพระศรีรัตนศาสดารามก็เป็นการสร้างให้มีวัดในเขตพระบรมมหาราชวังเช่นเดียวกับวัดพระศรีสรรเพชญ์สมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเป็นวัดที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนาและไม่มีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ พระราชวังและวัดวาอารามต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีความสำคัญและมีความหมายต่อกรุงเทพฯ ถือเป็นสัญลักษณ์และศิลปะชั้นยอดของไทย และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของกรุงเทพฯ อยู่ทุกวันนี้

จนถึงปัจจุบันวิวัฒนาการของกรุงเทพฯ ในด้านต่างๆ นั้นก็เป็นผลมาจากพฤติกรรมทางด้านประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์นั่นเอง ในขณะนี้กรุงเทพฯ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของโลกที่มีสถานที่สำคัญต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรมอันสวยงาม ไปจนถึงแหล่งท่องเที่ยวยามราตรีที่มีแสงสีตระการตา ดังนั้นกรุงเทพฯ ในยุคปัจจุบันจึงถือเป็นเมืองที่มีการพัฒนาไม่แพ้เมืองอื่นๆ ในโลก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การถ่ายภาพกลางคืน

ช่วงเวลากลางคืน เป็นเวลาที่จะสามารถบันทึกภาพที่มีอารมณ์หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นย่านที่มีแสงไฟนีออนบนถนนยามราตรี ตึกงามที่มีไฟส่องสว่างหรือไฟนำทางบนท้องถนนเป็นระยะ ดูแล้วเจียบสงบ ยามค่ำคืนจะมีมุมมองที่น่าสนใจต่างออกไปจากเวลากลางวัน บางสถานที่ดูเรียบง่ายในเวลากลางวัน แต่ปรากฏความตื่นเต้นเข้าใจในเวลากลางคืน ภาพที่ถ่ายในยามค่ำคืนจึงให้ความรู้สึกแปลกใหม่ไปจากการถ่ายภาพกลางวัน

การถ่ายภาพกลางคืนไม่จำเป็นต้องมีอุปกรณ์พิเศษอะไรมากนัก อุปกรณ์หลักๆก็เช่นกล้อง ขาดังกล้อง สายลั่นชัตเตอร์ และอาจมีอุปกรณ์อื่นอีก เช่นฟิลเตอร์แก้สี ไฟฉาย กล้องที่ใช้ควรเปิดรับแสงได้นานเท่าที่ต้องการ ควรมีชัตเตอร์ B หรือ T การใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงสูงอาจจะได้ค่าแสงเพียงพอที่จะไม่ต้องใช้ขาตั้งกล้อง แต่คุณภาพของภาพจะสู้ภาพที่ใช้ฟิล์มความไวแสงต่ำไม่ได้ ฟิล์มที่ใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนอาจแบ่งได้ 3 แบบด้วยกัน คือ

- ฟิล์มเดย์ไลท์ (Daylight) เมื่อใช้ฟิล์มเดย์ไลท์ในการถ่ายภาพกลางคืนที่มีแสงไฟทั้งสแตนด์อิน ภาพจะได้ภาพออกสีเหลือง แต่แสงสีอื่นๆจะได้สีที่ค่อนข้างถูกต้อง

- ฟิล์มทังสเตน (Tungsten) แต่ถ้าใช้ฟิล์มทังสเตนซึ่งเหมาะกับอุณหภูมิ 3200° k มาถ่ายภาพตอนกลางคืน แสงไฟทังสเตนจะมีสีที่ค่อนข้างถูกต้อง แต่แสงสีอื่นๆจะไม่ได้ค่าสีที่ถูกต้องนัก

ตอนยามค่ำมีแหล่งกำเนิดแสงหลายแบบมาก ทั้งแสงจากไฟทังสเตน หลอดฟลูออเรสเซนต์ แสงจันทร์ และหลอดฮาโลเจน จึงเป็นไปได้ยากที่จะได้สีที่ถูกต้องทั้งหมดในการถ่ายภาพกลางคืน

- ฟิล์มขาวดำ ในการถ่ายภาพกลางคืน อาจจะมีวิธีการในการถ่ายภาพอยู่ 2 ประการ คือ

1. ถ่ายภาพให้มีความเปรียบต่าง (Contrast) สูง ซึ่งก็เหมือนกับภาพถ่ายด้วยฟิล์มสไลด์ หรือเนกาตีฟธรรมดา

2. ใช้วิธีลดความเปรียบต่างของภาพลง เพื่อดึงรายละเอียดของส่วนเงาและส่วนสว่างของภาพโดยการลดเวลาสร้างภาพลง หรือใช้น้ำยาสร้างภาพความเปรียบต่างต่ำ ซึ่งวิธีนี้ไม่สามารถใช้ได้กับการถ่ายด้วยฟิล์มเนกาตีฟและสไลด์

การถ่ายภาพด้วยฟิล์มสไลด์จึงต้องวัดแสงและเปิดรับแสงให้เหมาะสมสำหรับส่วนสว่างในภาพ ส่วนมืดก็ต้องปล่อยให้มืด แต่สำหรับฟิล์มเนกาตีฟขาวดำนั้นควรวัดแสงส่วนที่มืดเพื่อรักษา รายละเอียดในส่วนนั้นไว้ และใช้การล้างฟิล์มเพื่อรักษารายละเอียดในส่วนสว่าง สภาพแสงในตอนกลางคืนมักมีความเปรียบต่างสูงมาก การวัดแสงมักจะค่อนข้างยากลำบาก ดังนั้นสิ่งที่ผู้ที่ถ่ายภาพกลางคืนควรจะทำก็คือ การถ่ายคร่อมการเปิดรับแสงเอาไว้ เพื่อหาภาพที่มีการเปิดรับแสงดีที่สุด การเปิดรับแสงไม่เท่ากันจะได้ภาพที่มีรายละเอียดต่างกัน

ข้อนำสังเกตคือ ถ้าเปิดการรับแสงมากกว่าปกติจะได้ภาพที่มีรายละเอียดในส่วนมืด ส่วนภาพที่เปิดการรับแสงน้อยกว่าปกติจะได้ภาพที่มีรายละเอียดในส่วนสว่างดี อย่างไรก็ตาม การจะเลือกใช้วิธีไหนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความชอบของบุคคล การเปิดการรับแสงตามเครื่องวัดแสงอาจจะไม่ได้ภาพที่ดีที่สุดเสมอไป ควรทดลองถ่ายภาพเพื่อหาค่าการเปิดรับแสงที่ให้ภาพที่เห็นว่าเหมาะสมดูก่อน แล้วจึงค่อยถ่ายภาพจริงว่าเป็นอย่างไร

แหล่งแสงในตอนกลางคืน (Existing light)

การเปิดรับแสงจะมีสิ่งต่างๆที่หลายทั้งปวงซึ่งช่างภาพสามารถควบคุมได้ อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นในขณะที่ชัตเตอร์เปิดจะถูกจัดว่าเป็นภาพหนึ่งภาพ แต่เวลาไม่ได้เป็นปัจจัยเดียวที่จะตัดสินความสำเร็จในการถ่ายภาพนั้นๆ แต่ปัจจัยอื่นก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดการถ่ายภาพกลางคืนด้วยเช่น สภาพอากาศ สภาพแสง การเลือกใช้ฟิล์ม การใช้แสงแฟลช (Flash) เป็นต้น

เมื่อคุณรวบรวมตัวแปรเหล่านี้เข้าด้วยกัน คุณก็จะสามารถเข้าใจตัวแปรต่างๆเหล่านั้น ความสามารถของคุณจะเป็นตัวตัดสินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของภาพถ่ายในช่วงกลางคืนของคุณ ไม่เหมือนกับการถ่ายภาพในสตูดิโอ (Studio) ที่คุณสามารถที่จะควบคุมสิ่งต่างๆได้ เช่น วัตถุ แสงไฟ การเปิดรับแสง แต่การถ่ายภาพกลางคืนนั้นคุณไม่สามารถที่จะควบคุมสิ่งเหล่านี้ได้โดยตรง เช่นในเรื่องของการควบคุมแสง ดังนั้นเราจะต้องรอคอยโอกาสที่เหมาะสม เช่น เวลาที่แสงไฟจะเปิด สีที่เหมาะสมของบรรยากาศ สภาพอากาศที่เหมาะสม ดังนั้นการถ่ายภาพกลางคืนจึงเป็นสิ่งที่ท้าทายแต่เต็มไปด้วยศิลปะ

แสงต่างๆที่ปรากฏในตอนกลางคืนนั้นมาจากหลายแหล่งแสง เช่น ไฟนีออนตามบ้านเรือน ไฟสีจากป้ายตามร้านค้า หรือแสงไฟทังสเตนจากร้านค้าหรือตามริมถนน เป็นต้น หรือในตอนเย็นจนถึงตอนค่ำก็จะมีแสงจากท้องฟ้าด้วย ดังนั้น ในการถ่ายภาพจึงควรคำนึงถึงแสงเหล่านี้ด้วย

แสงประดิษฐ์ (Artificial lighting)

การขาดแสงจากธรรมชาติทำให้วัตถุส่วนใหญ่ตอนกลางคืนต้องใช้อุปกรณ์ให้แสงสว่าง ในที่โล่งจะใช้โคมไฟที่มีความเข้มของแสงสูงร่วมด้วย ซึ่งในการใช้จะต้องขึ้นอยู่กับความแตกต่างของอุณหภูมิสีด้วย และเนื่องจากแสงเหล่านี้ไม่สามารถผลิตขอบเขตเต็มของความยาวคลื่นสเปกตรัม (Spectrum) เต็มของสี จึงไม่มีการแก้ไขสี

แสงฟลูออเรสเซนต์ (Fluorescent) เป็นรูปแบบทั่วไปของอุปกรณ์ที่ให้แสงสว่างในเวลากลางคืน คุณควรตระหนักไว้ว่าแม้ว่าคุณจะถ่ายภาพในสภาวะภายนอกของอาคาร แต่แสงสว่างภายในก็ถือเป็นรายละเอียดที่สำคัญส่วนหนึ่งของภาพ โดยทั่วไปแล้วแสงฟลูออเรสเซนต์ที่ออกมาจากหน้าต่างนั้นมีความสำคัญต่อภาพถ่ายเป็นอย่างยิ่ง หลอดฟลูออเรสเซนต์นั้นมีหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีสีแตกต่างกัน โดยมีขอบเขตของสีตั้งแต่สีเขียวไปจนถึงสีน้ำเงิน ในขณะที่คุณกำลังที่ คุณกำลังจะถ่าย คุณจะเห็นได้ว่า แสงสีของหลอดฟลูออเรสเซนต์ที่แตกต่างกันจะเป็นการเพิ่มความพิเศษและสีสันให้กับทิวทัศน์ในเมือง

แสงไฟทังสเตน (Tungsten) ในบางครั้งก็เป็นแหล่งแสงที่สำคัญเช่นกัน แสงไฟทังสเตนนี้เป็นแสงไฟที่เกิดจากความร้อน ดังนั้นเมื่อคุณใช้ฟิล์มที่มีลักษณะเฉพาะสำหรับไฟชนิดนี้ คุณก็จะได้ค่าสีที่ถูกต้อง แต่ถ้าคุณใช้ฟิล์มเดย์ไลท์ (Daylight) คุณจะได้แสงไฟสีออกส้ม ซึ่งอาจทำให้ได้บรรยากาศในอีกรูปแบบหนึ่ง

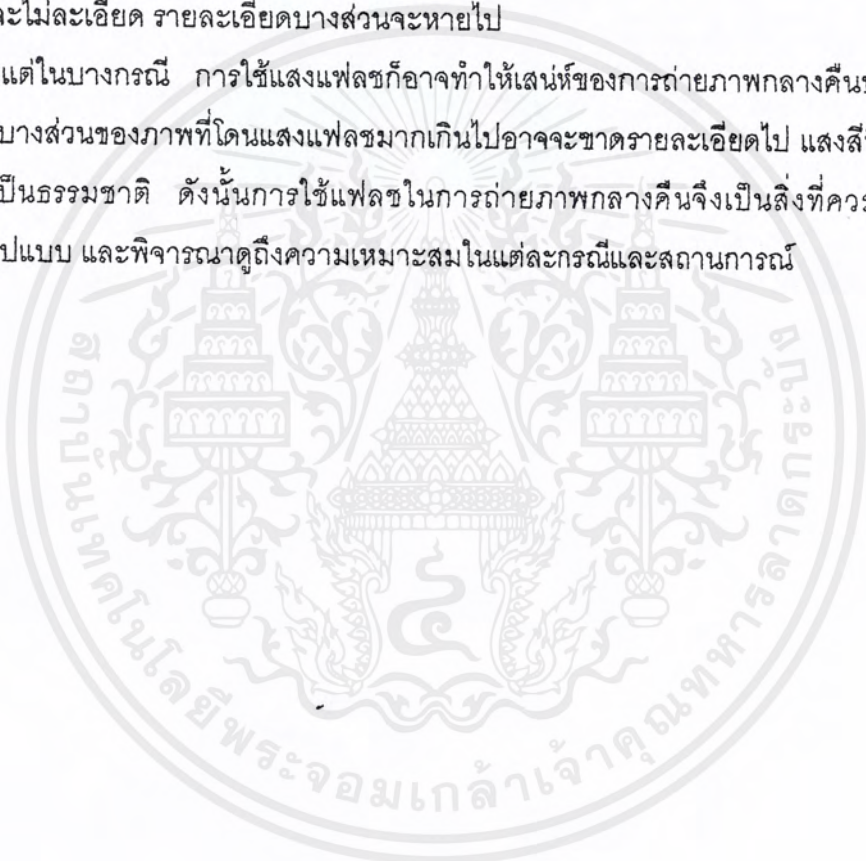
แต่ไม่ว่าจะเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติหรือแสงสว่างที่มาจากอุปกรณ์ คุณจำเป็นที่จะต้องเข้าใจลักษณะของสภาพแสงนั้นๆ เพื่อที่จะเลือกใช้ฟิล์มได้เหมาะสมเพื่อให้ได้อารมณ์ของภาพตามที่คุณต้องการ

แสงแฟลช (Flash)

แฟลช (Flash) เป็นสิ่งที่จะช่วยทำให้คุณได้แสงสว่างที่เพียงพอในภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เหตุผลที่ใช้แฟลชในการถ่ายภาพกลางคืนมีความสำคัญมากอาจแบ่งได้เป็นหลายประการ ประการแรกก็คือ สิ่งที่เราจะถ่ายหากเป็นสิ่งที่มืด เช่น ผู้คน ไม่สามารถจะอยู่สงบนิ่งได้เป็นเวลานานหลายวินาที ประการที่สอง แสงจากแฟลชจะสร้างสเปกตรัม (Spectrum) ที่เต็มของสี กล่าวคือ ทำให้ได้ค่าของสีที่ถูกต้องมากขึ้น

การใช้แสงจากแฟลชอาจมีเหตุผลจำเป็นอีกประการหนึ่งก็คือ เวลาเปิดรับแสงที่ยาวนาน จะไม่สามารถสร้างภาพที่คมชัดได้ หรือหากใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงสูง เช่น ISO 1600 ภาพที่ได้ออกมาจะไม่ละเอียด รายละเอียดบางส่วนจะหายไป

แต่ในบางกรณี การใช้แสงแฟลชก็อาจทำให้เส้นใยของการถ่ายภาพกลางคืนบางส่วนหายไป เช่น บางส่วนของภาพที่โดนแสงแฟลชมากเกินไปอาจจะขาดรายละเอียดไป แสงสีที่ได้บางส่วนอาจไม่เป็นธรรมชาติ ดังนั้นการใช้แฟลชในการถ่ายภาพกลางคืนจึงเป็นสิ่งที่ควรทดลองดูในหลายๆรูปแบบ และพิจารณาถึงความเหมาะสมในแต่ละกรณีและสถานการณ์

ระยะเวลาของการเปิดรับแสง

การถ่ายภาพกลางคืนนั้นไม่เหมือนกับการถ่ายภาพในเวลากลางวันหรือการถ่ายภาพที่ใช้แฟลชร่วมกับการเปิดรับแสงในระยะเวลาอันสั้น เพราะการถ่ายภาพกลางคืนต้องใช้ช่วงเวลาในการเปิดรับแสงที่นานกว่า อาจเริ่มจากไม่กี่วินาทีไปจนถึงหลายนาที ทั้งหมดนั้นจะปรากฏบนช่องมองภาพของกล้อง ผลที่จะเกิดนั้นมีความหลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาที่ชัตเตอร์ยังคงเปิดอยู่นั้นจะมีอะไรเกิดขึ้น เช่นรถที่วิ่งผ่านไปจะกลายเป็นรั้วของแสง ผู้คนจะถูกทำให้พร่ามัว เป็นต้น สิ่งที่น่าสนใจก็คือภาพแต่ละภาพจะเป็นการรวบรวมของแสงที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ซึ่งแสงเหล่านี้ไม่อาจจะเกิดขึ้นใหม่ได้เหมือนเดิม

การถ่ายภาพกลางคืนที่มีช่วงเวลาที่เปิดรับแสงยาวนาน ทำให้คุณสามารถที่จะเลือกสภาพแวดล้อมหรือส่วนประกอบอื่นๆที่คุณต้องการให้อยู่ในภาพของคุณ ยกตัวอย่างเช่น คุณสามารถจะเพิ่มแสงในส่วนที่มีมืดได้โดยการใช้แฟลช ช่วงเวลาที่เปิดรับแสง จะทำให้วัตถุที่กำลังเคลื่อนไหวหยุดนิ่ง คุณสามารถจับการเคลื่อนไหวในลักษณะต่างๆได้

การเปิดรับแสงเป็นส่วนผสมของความตั้งใจของคุณกับความถูกต้องของการถ่ายภาพ ซึ่งจะแปลงความคิดของคุณลงบนฟิล์ม คุณไม่สามารถบันทึกเส้นที่ของการถ่ายภาพกลางคืนได้โดยไม่เปิดรับแสงเหล่านั้นลงบนฟิล์ม สิ่งที่ต้องจำก็คือ การเปิดรับแสงในเวลากลางคืนนั้นคาดคะเนได้ยากกว่าการเปิดรับแสงเวลากลางวัน

วัตถุในเวลากลางคืนนั้นมีแหล่งแสงหลากหลายรูปแบบมากกว่าแสงในเวลากลางวัน และเมื่อรวมกับความหลากหลายของไฟและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของแหล่งแสงแล้วนั้น คุณจะเข้าใจว่าการเปิดรับแสงตอนกลางคืนนั้นคาดคะเนได้ยากอย่างไร

ลักษณะของแสงกลางคืนที่สังเกตเห็นได้ก็คือการไม่มีแสงโทน (Tone) กลางในวัตถุในตอนกลางคืนเต็มไปด้วยพื้นที่เงา ซึ่งเงาเงานี้เองที่จะล้อมรอบส่วนที่เป็นแสงไฮไลท์ (Highlight) ซึ่งมักจะทำให้แสงขาดโทนกลาง ดังนั้นเมื่อคุณตั้งการเปิดรับแสง โดยขึ้นอยู่กับส่วนมืดหรือส่วนที่สว่างมากเกินไปโดยไม่คิดคำนึงถึงแสงในส่วนอื่น อาจจะได้ภาพที่มีผลไม่ดีนักก็ได้ ดังนั้นการวัดแสงจึงต้องมีการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

แสงประดิษฐ์จะให้สีส้มมากในการถ่ายภาพกลางคืน แหล่งแสงเดียวจะให้ความสว่างกับฉากเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ถ้ามีแหล่งแสงมากมายที่ให้แสงได้พร้อมๆกัน แสงเหล่านี้ก็จะเกิดขึ้นเอง และลักษณะแสงก็มีระเบียบในตัวเอง เช่นแสงจากหลอดไฟดวงจันทร์จะให้แสงตามถนนหนทางได้อย่างดี แสงจากหลอดไฟทั้งสแตนด์จะช่วยเน้นตึกและอนุสาวรีย์ต่างๆ แสงไฟนีออนหลากสีจะช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้คน เป็นต้น

การถ่วงชัตเตอร์ให้ช้าลง (Long Shutter Speed)

การทำให้ชัตเตอร์ช้าลงเป็นวิธีการถ่ายภาพวิธีหนึ่ง ซึ่งการเปิดรับแสงแฟลชจะพอดีกับความเร็วจัตเตอร์ที่ช้าลง แฟลชจะช่วยแก้ความมัวของภาพที่เคลื่อนไหว และความเร็วชัตเตอร์ที่ใช้ขึ้นอยู่กับความยาวโฟกัส (Focus) ของเลนส์ (Lens) และการเคลื่อนไหวของวัตถุ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นที่ 1/15 วินาที ส่วนใหญ่การจัตของเปิดรับแสงจะพอดีหรือเปิดรับแสงน้อยกว่าส่วนที่ล้อมรอบของฉาก 1 สตอป (Stop) และการเปิดรับแสงควรจะได้ใกล้เคียงกับแฟลชที่จะออกมา จากวิธีนี้เอง ความเร็วของชัตเตอร์ที่ใช้โดยทั่วไปจะต่ำกว่าที่เคยใช้อยู่เดิม

เมื่อคุณใช้ชัตเตอร์สปีด (Shutter speed) ต่ำ ภาพที่ได้อาจจะมัว แต่แฟลชสามารถแก้ไขได้ และเมื่อได้ลองทำดูแล้วคุณก็อาจจะพบวิธีใหม่ๆ ในการถ่ายภาพก็เป็นได้

คุณสามารถปรับการเปิดรับแสงเป็นเวลานานๆ ให้เข้ากับแฟลชได้สองวิธีด้วยกัน ประการแรก 'แฟลชจะหยุดเมื่อการเปิดรับแสงเริ่มต้น ส่วนใหญ่คุณจะไม่ทันได้สังเกตเห็นเพราะชัตเตอร์มีความเร็วเพียงเสี้ยววินาที แต่จะเห็นในระหว่างการเปิดรับแสงซึ่งเข้าไปหลายวินาที เมื่อชัตเตอร์ทำงานแฟลชก็จะหยุด และชัตเตอร์เข้าใกล้กับช่วงปลายของการเปิดรับแสง ที่สำคัญคือแฟลชจะทำให้การเคลื่อนไหวต่างๆ หยุดลงเป็นอันดับแรก และจากนั้นระหว่างการเปิดรับแสงจะเก็บภาพการเคลื่อนไหวเอาไว้ อีกวิธีหนึ่งคือ แฟลชจะหยุดตอนช่วงท้ายของการเปิดรับแสง วิธีนี้จะทำให้เส้นการเคลื่อนไหวบนภาพกลมกลืนขึ้น เพราะอาการต่างๆ จะหยุดระหว่างช่วงสุดท้ายของการเปิดรับแสง

การถ่ายภาพซ้อน (Double Exposure)

การถ่ายภาพซ้อนก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ภาพมีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากการถ่ายภาพหนึ่ง การถ่ายเพียงครั้งเดียวอาจจะยังขาดองค์ประกอบบางส่วนที่น่าสนใจไปบ้าง แต่หากใช้วิธีนี้ก็อาจจะทำให้ภาพน่าสนใจและดูมีสีสันมากขึ้น เช่น ภาพคนที่สัญญาไปมานั้นอาจจะดูเป็นภาพธรรมดาที่ดูไม่น่าสนใจอะไร แต่หากเพิ่มการถ่ายภาพป้ายไฟหรือแสงสีอื่นๆมาซ้อนทับก็อาจจะทำให้ดูมีจุดเด่น และดูลงตัวมากขึ้น เป็นต้น แต่การถ่ายภาพซ้อนนั้นจะต้องอาศัยการทดลองดูหลายรูปแบบและความเหมาะสมในส่วนต่างๆอีกด้วย

การใช้คอมพิวเตอร์ในการตกแต่งภาพ (Retouch)

การใช้คอมพิวเตอร์ในการตกแต่งภาพและผลสมภาพก็เป็นอีกหนทางหนึ่งในการสร้างภาพที่ดีขึ้น เนื่องจากภาพบางภาพที่เราถ่ายมานั้น อาจจะมีบางส่วนของขาดหรือเกินไป หากใช้วิธีการนี้ก็จะเป็นการแก้ไขปัญหานี้ได้ เช่นภาพที่ธรรมดาไร้สีสัน หากเพิ่มเติมสีสันบางส่วนลงไป ก็จะทำให้ภาพดูมีชีวิตชีวามากขึ้น และสามารถลบบางส่วนของที่ทำลายองค์ประกอบที่ดีบางส่วนออกไปได้ การใช้วิธีนี้จะสามารถตกแต่งให้ภาพดูดีและน่าสนใจขึ้นได้

อุปกรณ์ในการถ่ายภาพกลางคืน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนมีอยู่ด้วยกันหลายอย่าง แต่ส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่มีใช้กันอยู่แล้ว อุปกรณ์ที่ต้องใช้ ได้แก่

1. กล้อง ควรเป็นกล้องที่มีความเร็วชัตเตอร์ B หรือ T ด้วย เพื่อให้เปิดรับแสงได้นานเท่าที่ช่างภาพต้องการ แต่ในปัจจุบันมีกล้องบางตัวสามารถเปิดรับแสงได้นานถึง 30 วินาที ซึ่งอาจจะพอเพียงในการถ่ายภาพกลางคืน

แม้ว่ากล้องแต่ละตัวจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างเหมือนกัน เช่น

- ช่องมองภาพ
- การมองภาพผ่านเลนส์
- ม่านชัตเตอร์
- ปุ่มควบคุมชัตเตอร์
- ตัวเชื่อมแฟลชกับกล้อง (Hot shoe)
- ปุ่มชดเชยแสง

ปุ่มควบคุมชัตเตอร์ควบคุมระยะเวลาการเปิดรับแสง กล้องบางตัวให้ความเร็วชัตเตอร์เร็วถึง 1-1800 วินาที หรือช้าถึง 30 วินาที หรือชัตเตอร์ B ซึ่งแสดงอยู่บนปุ่มกดชัตเตอร์ กล้อง 35 มม. รุ่นใหม่ๆในปัจจุบันมีรูปแบบการใช้งานใหม่ๆมากขึ้น เช่น

- ระบบเปิดรับแสงอัตโนมัติ
- โฟกัส (Focus) อัตโนมัติ
- ระบบเปิดรับแสงเพื่อเลือก
- Motor drive ในตัว
- ระบบ TTL สำหรับวัดแสงและควบคุมแฟลช

2. ขาตั้งกล้อง เป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญมากในการถ่ายภาพกลางคืน เพื่อให้ถ่ายภาพได้นิ่งและคมชัด ขาตั้งกล้องในที่นี้คือ ตัวตั้งกล้องที่มีขา 3 ขาเป็นฐาน และมีแกนตั้งกล้องอยู่บนหัวซึ่งสามารถยึดกล้องให้ติดแน่นทำให้คุณสามารถเคลื่อนกล้องไปในทิศทางต่างๆได้ เช่นการแพนกล้อง การเปลี่ยนมุมของกล้อง และขาตั้งยังสามารถเปลี่ยนระดับความสูงต่ำได้ด้วย

สาเหตุหลักในการใช้ขาตั้งกล้องก็คือเพื่อความคมชัดของภาพ และขาตั้งกล้องยังสามารถแยกคุณออกจากกล้องได้โดยไม่ต้องมองกล้องตลอดเวลา ทำให้คุณสามารถจัดวัตถุในการถ่ายภาพได้สะดวกกว่า และคุณยังไม่ต้องถือกล้องตลอดเวลาอีกด้วย นอกจากนี้คุณยังสามารถใช้วิธีการถ่ายภาพที่จะต้องเปิดรับแสงนานๆได้อีกด้วย

ชาตั้งกล้องจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งของช่างภาพ แต่คุณจะต้องใช้มันอย่างเหมาะสม และมีคุณภาพที่สุดโดยการตั้งขาตั้งให้มีความมั่นคงที่สุด และทำให้ขาตั้งมั่นคงที่สุดเพื่อคุณภาพที่ดีของภาพ

3. สายลั่นชัตเตอร์แบบยึดได้ เพื่อที่จะได้ไม่ต้องกดชัตเตอร์ตลอดเวลา และทำให้กล้องนิ่งที่สุดอีกด้วย

4. นาฬิกาจับเวลา เพื่อจับเวลาในการถ่ายภาพ

5. ไฟฉายขนาดเล็กเพื่อส่องดูปุ่มต่างๆบนตัวกล้อง ใช้ส่องหาช่อง หรืออาจใช้ช่วยในการปรับความชัด

6. ฟิล์ม หากใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงสูงๆ เช่น ฟิล์ม ISO 1600 ก็อาจจะได้ภาพที่ชัดเจนโดยไม่ต้องใช้ขาตั้งกล้อง แต่เพื่อคุณภาพของภาพที่ดีกว่า ควรใช้ฟิล์มที่มีความไวแสงต่ำร่วมกับขาตั้งกล้อง ฟิล์มที่ใช้ อาจเป็นฟิล์มเคย์ไลท์หรือทังสแตน ซึ่งสามารถหาซื้อได้ตามร้านขายฟิล์มทั่วไป

ฟิล์มมีอยู่ให้คุณเลือกมากมายหลายชนิด ความแตกต่างอยู่ที่เนื้อฟิล์ม ความเร็วของฟิล์ม และสี ฟิล์มที่คุณเลือกจึงควรเป็นฟิล์มที่คุณคิดว่าจะให้ผลดีที่สุดแก่คุณ ดังนั้นทางเดียวที่จะตัดสินใจว่าฟิล์มชนิดใดที่ถูกต้องใจคุณที่สุดคือ คุณจะลองใช้ฟิล์มหลากหลายชนิด ในต่างสถานการณ์ เพื่อดูความเหมาะสมของฟิล์มแต่ละชนิดแล้วจึงนำมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาฟิล์มชนิดที่คุณพอใจที่สุดในสถานการณ์นั้นๆ

7. ตารางแนะนำการถ่ายภาพกลางคืน ในการถ่ายภาพกลางคืน บางครั้งสภาพแสงที่น้อยมากอาจทำให้ประสบปัญหาในการวัดแสง ตารางแนะนำอาจจะช่วยเหลือได้ แต่ควรทำการถ่ายคร่อมเอาไว้เพื่อภาพที่ดีที่สุด

การวัดแสง

เนื่องจากในเวลากลางคืนมีแสงน้อย ทำให้การวัดแสงค่อนข้างยากลำบาก บางครั้งอาจจะวัดแสงไม่ได้ ทำให้ไม่ทราบว่าควรจะใช้รูรับแสงและความไวชัตเตอร์เท่าใด ในบางครั้งอาจจะต้องใช้วิธีเปลี่ยนค่า ISO เพื่อให้กล้องสามารถวัดแสงได้ วิธีคร่าวๆก็คือ

1. เปลี่ยนค่าความไวแสงของฟิล์มไปที่ ISO 3200
2. ตั้งขนาดรูรับแสงไปยังค่าที่ต้องการ
3. ลองวัดแสงดูว่าได้ความเร็วชัตเตอร์เท่าใด
4. ชดเชยความเร็วชัตเตอร์ เนื่องจากฟิล์มที่ใช้จริงอาจจะไม่ใช่ฟิล์ม ISO 3200 ถ้าเปิดรับแสงตามเครื่องวัดแสงจะได้ภาพที่สว่างเกินไป ต้องมีการชดเชยความเร็วชัตเตอร์กลับเพื่อให้การเปิดการรับแสงพอดี

ปัญหาอีกอย่างในการวัดแสงภาพถ่ายกลางคืน คือภาพที่ถ่ายมักมีความแตกต่างของแสงมาก ฉากหลังมืดดำและจุดที่วัดแสงสว่าง ซึ่งภาพที่ออกมามักจะสว่างมากเกินไป ปัญหานี้วิธีการแก้ไขอาจแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. หากใช้ฟิล์มสไลด์ในการถ่ายภาพ ควรวัดแสงในส่วนสว่างของภาพเป็นหลัก เพื่อไม่ให้ส่วนขาวสว่างมากจนขาดรายละเอียด หรือวัดแสงโดยใช้ส่วนสว่างของภาพเป็นหลัก
2. หากถ่ายภาพด้วยฟิล์มเนกาตีฟ ควรเปิดรับแสงโดยเน้นแสงในส่วนที่มีดและมีรายละเอียดของภาพ เพื่อให้ฟิล์มสามารถเก็บรายละเอียดได้มากที่สุด และนำมาแก้ไขในการอัดขยายอีกทีหนึ่ง

วิธีการที่ดีที่สุดไม่ว่าคุณจะทำภาพถ่ายด้วยฟิล์มชนิดใด คือการถ่ายพร้อมการเปิดรับแสงเอาไว้ เป็นวิธีการแก้ปัญหาและลดความเสี่ยงได้ดีที่สุด แต่ละภาพที่ได้จะมีความสว่างและรายละเอียดแตกต่างกันไป และมีภาพให้เลือกใช้ได้มากกว่า

แนวทางการดำเนินงาน

การหาข้อมูล (Research)

เริ่มต้นจากการวางแผนการสำรวจสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพฯ ว่า มีสถานที่ใดที่มีความน่าสนใจในตอนกลางคืนบ้าง แล้วจัดบันทึกเพื่อการพิจารณา

สถานที่ที่ได้วางแผนไว้ในขั้นต้น อาทิเช่น

- ปากคลองตลาด
- สะพานพุทธ
- Royal City Avenue
- พัฒน์พงษ์
- ถนนข้าวสาร
- คลองถม
- ตลาดสด
- ร้านอาหารใต้รุ่ง
- ตลาดนัด
- งานวัด
- การแสดงลิเก
- การแสดงจิว
- ถนนเยาวราช
- หัวลำโพง
- หมอชิต
- หน้าโรงแรมสยาม
- สนามหลวง

หลังจากที่ได้จัดบันทึกสถานที่ที่น่าสนใจเอาไว้แล้ว ลำดับต่อไปก็คือการคิดถึงความเป็นไปได้ในการไปสถานที่นั้น เวลาและโอกาสที่เหมาะสม เช่น ภาพถ่ายเทศกาลงานวัด เทศกาลปีใหม่ เป็นต้น จากนั้นจึงจัดสรรเวลาในการไปถ่ายภาพในสถานที่ต่างๆ ให้ลงตัวและเหมาะสมกับโอกาสและเวลาที่มี

การคัดเลือกสถานที่ที่จะไปถ่ายภาพนั้น นอกจากจะใช้ประสบการณ์ส่วนตัวแล้ว ยังต้องปรึกษาจากผู้รู้และผู้ที่เคยไปในสถานที่เหล่านั้นมาแล้ว และจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนที่จะไป เช่นหาเพื่อนไปด้วยเพื่อลดการเสี่ยงภัยในการเดินทางตอนกลางคืน คำนึงถึงเวลาที่จะต้องไม่ตึกมากจนเกินไปเนื่องจากไม่มีรถส่วนตัวและป้องกันอันตราย เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากการวางแผนแล้ว ก็ถึงขั้นการลงมือถ่ายภาพ โดยการถ่ายภูมุนั้นจะเน้นไปในด้านการถ่ายภาพเก็บบรรยากาศของสถานที่นั้นๆ เช่น ภาพคนที่กำลังรอรถไฟที่สถานีรถไฟหัวลำโพง ภาพของคนที่เป็นที่วิวกลางคืนในสถานบันเทิงยามค่ำคืน เป็นต้น และจะต้องศึกษาช่วงเวลาที่น่าสนใจในสถานที่นั้นๆ เช่น ที่ Royal City Avenue ถ้าไปช่วงเวลาประมาณ 19.00 จะไม่ค่อยมีคนมาเที่ยวมากนัก จะต้องรอจนถึงประมาณ 22.00 จึงจะมีคนมามากขึ้น เป็นต้น และจะต้องศึกษามุมต่างๆของสถานที่ที่จะไปถ่ายว่ามีมุมใดที่น่าสนใจบ้าง แล้วจึงถ่ายเก็บเอาไว้เพื่อนำมาเลือกภาพที่ดีที่สุด โดยการถ่ายภาพจะเน้นไปในลักษณะที่ไม่ให้ผู้ถูกถ่ายรู้สึกตัว และเป็นธรรมชาติมากที่สุด

วิธีการทำงาน

ในการถ่ายภาพในครั้งนี้ ได้เลือกใช้ฟิล์มแบบเดย์ไลท์ (Daylight) เนื่องจากให้ค่าสีที่ถูกต้องเหมือนในเวลากลางวัน แม้ว่าแสงไฟทั้งสแตนด์จะมีสีออกเหลือง แต่ก็ให้อารมณ์และความรู้สึกมากกว่าค่าสีที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงได้เลือกใช้ฟิล์มชนิดนี้

เพื่อให้ผลงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นในการทำงานจึงได้มีหลายขั้นตอนดังนี้

- วิธีการในขณะที่ถ่ายภาพ เช่น การถ่ายภาพซ้อน การเคลื่อนกล้อง การใช้ Long shutter speed การใช้แฟลช (Flash) ร่วมกับ Long shutter speed เป็นต้น
- วิธีการหลังจากการถ่ายภาพ ได้แก่การตกแต่งภาพและผสมภาพด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer)

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

1. กล้องถ่ายภาพ มี 2 ตัว คือ Canon EOS 500 และ Pentax K1000
2. เลนส์ขนาด 28 - 105 มม. 1 ตัว
3. เลนส์ 50 มม. 1 ตัว
4. ขาดังกล้อง SLIK 300 DX
5. Flash Canon guide number 50
6. Film KODAK E100VS, KODAK E100S, FUJI PROVIA

ภาพที่ 1

กล้อง - CANON EOS 50

เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - KODAK E100VS

เวลาที่ถ่าย - f 5.6 @ 1 sec. ASA 100

วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้²⁴

ภาพที่ 2

- กล้อง - CANON EOS 50
- เลนส์ - 28 - 105 มม.
- ฟิล์ม - KODAK E100VS
- เวลาที่ถ่าย - f 5.6 & 1/3 @ 1/4 ASA 100
- วิธีการถ่าย - Long shutter speed

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3

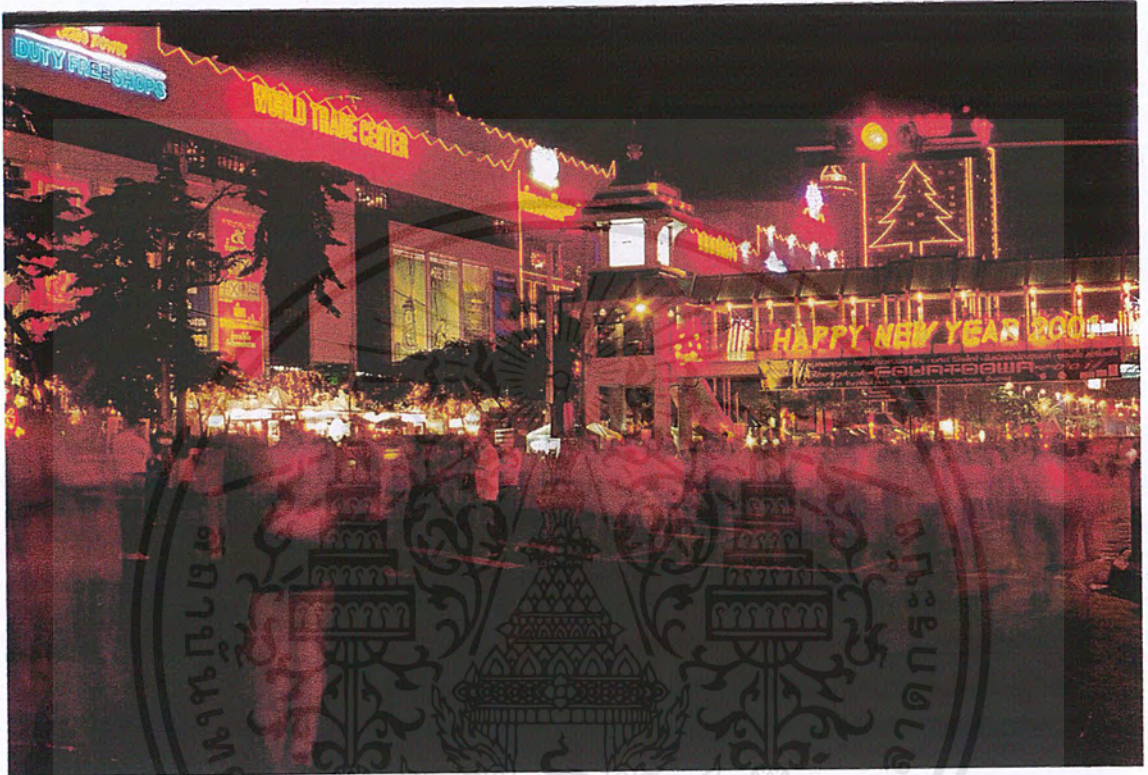
กล้อง - CANON EOS 50

เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - FUJI PROVIA

เวลาที่ถ่าย - f 11 @ 3 sec. ASA 100

วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลช

ภาพที่ 4

กล้อง - CANON EOS 50

เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - FUJI PROVIA

เวลาที่ถ่าย - f 5.6 & 1/3 @ 1/2 ASA 100

วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5

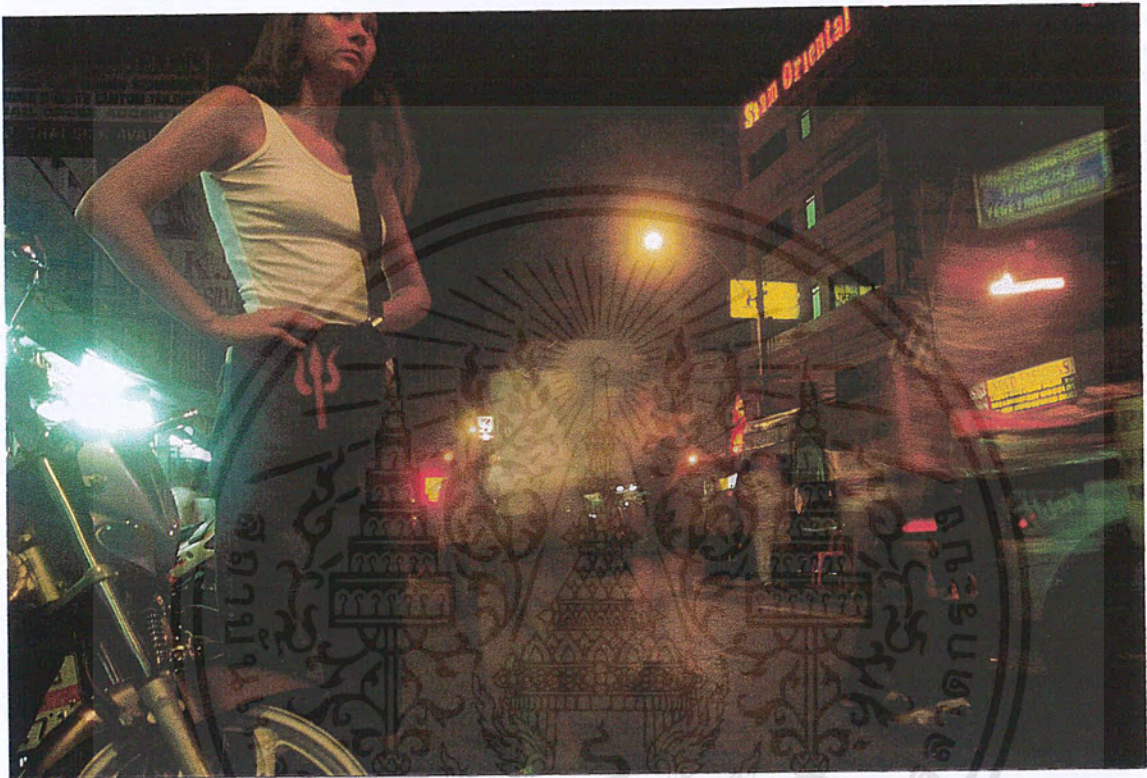
กล้อง - PENTAX K1000

เลนส์ - 50 มม.

ฟิล์ม - FUJI PROVIA

เวลาที่ถ่าย - f 11 @ 1 sec. ASA 100

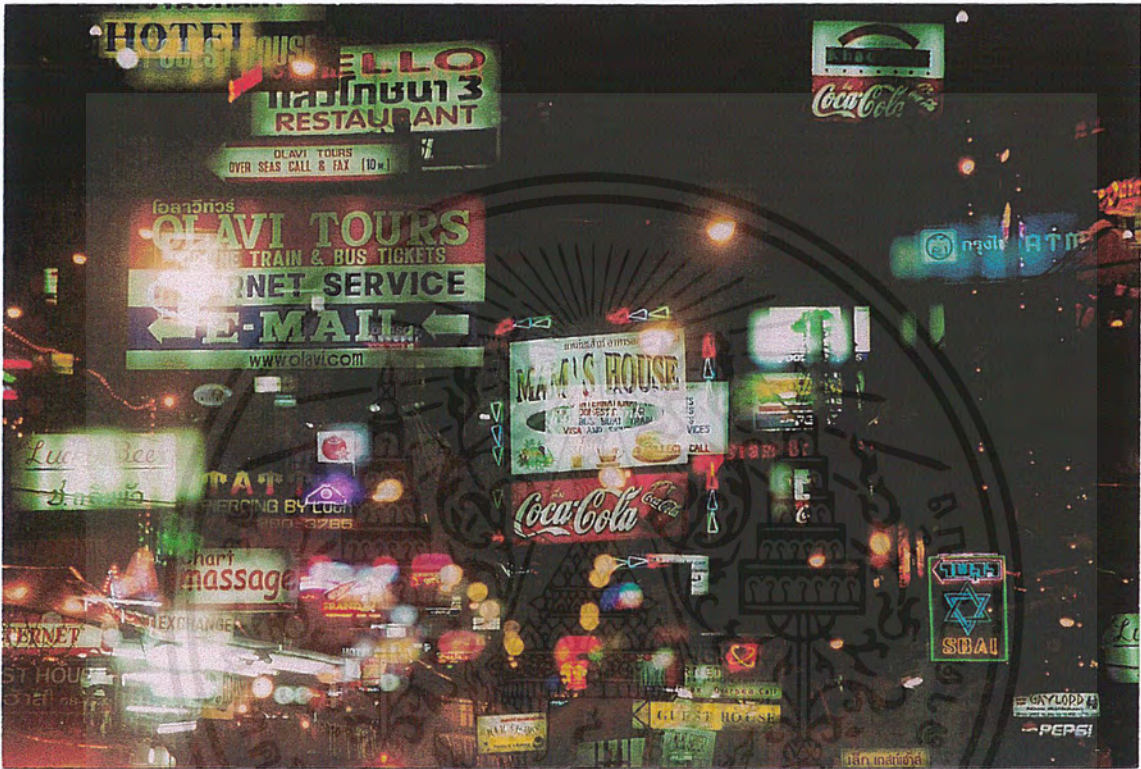
วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลช

ภาพที่ 6

- กล้อง - CANON EOS 50
เลนส์ - 28 - 105 มม.
ฟิล์ม - KODAK E100VS
เวลาที่ถ่าย - f 8 @ 1 sec. ASA 100
วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลชใส่เจลสีส้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7

- กล้อง - CANON EOS 50
- เลนส์ - 28 - 105 มม.
- ฟิล์ม - KODAK E100VS
- เวลาที่ถ่าย - f 11 @ 1/4 ASA 100
- วิธีการถ่าย - DOUBLE EXPOSURE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8

กล้อง - CANON EOS 50

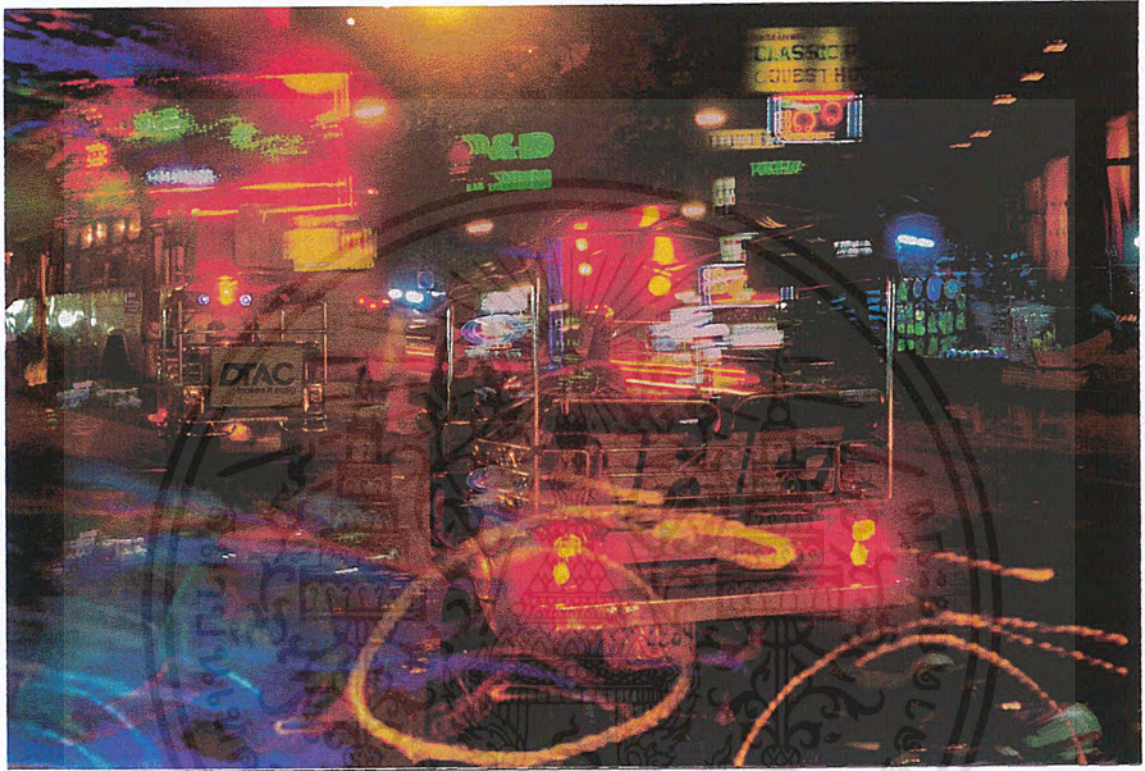
เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - KODAK E100VS

เวลาที่ถ่าย - f 8 @ 1 sec. ASA 100

วิธีการถ่าย - Long shutter speed และ แสงแฟลช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9

กล้อง - CANON EOS 50

เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - KODAK E100VS

เวลาที่ถ่าย - f 11 @ 1 sec. ASA 100

วิธีการถ่าย - การตกแต่งภาพด้วยคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10

กล้อง - CANON EOS 50

เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - KODAK E100VS

เวลาที่ถ่าย - f 8 @ 1/2 ASA 100

วิธีการถ่าย - การตกแต่งภาพด้วยคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 11

กล้อง - CANON EOS 50

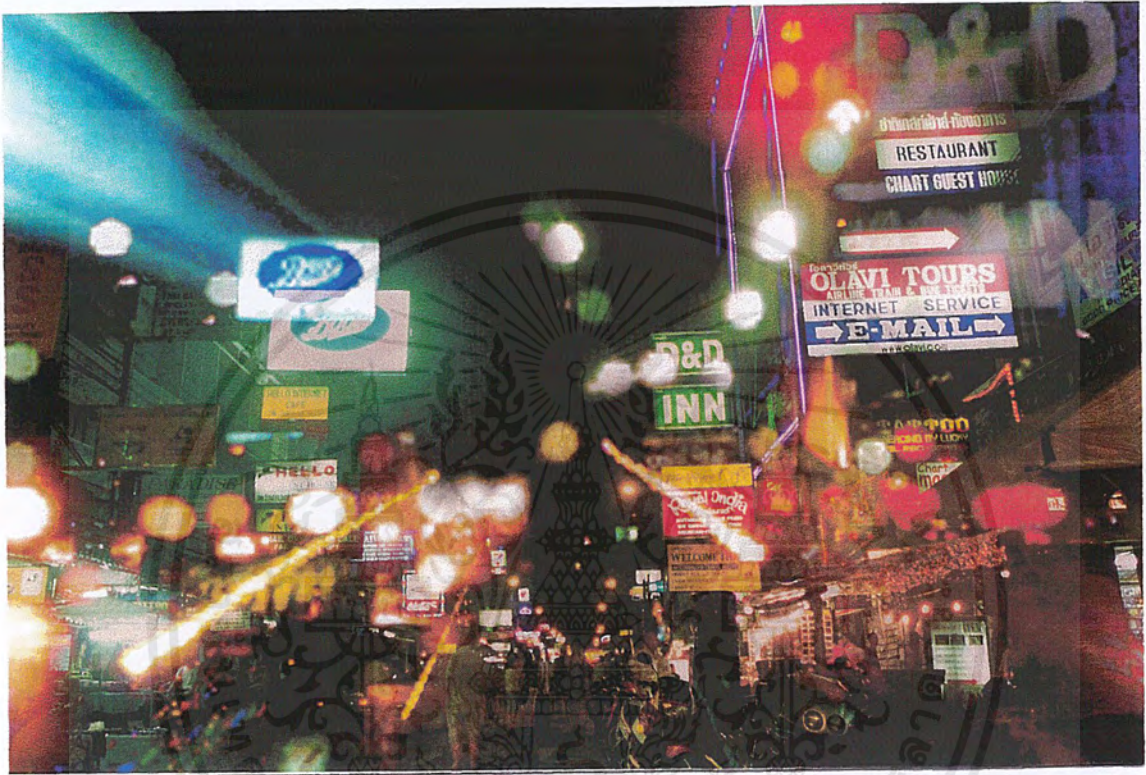
เลนส์ - 28 - 105 มม.

ฟิล์ม - KODAK E100VS

เวลาที่ถ่าย - f 8 & 1/3 @ 1 sec. ASA 100

วิธีการถ่าย - การตกแต่งภาพด้วยคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12

- กล้อง - CANON EOS 50
- เลนส์ - 28 - 105 มม.
- ฟิล์ม - KODAK E100VS
- เวลาที่ถ่าย - f 5.6 @ 1/2 ASA 100
- วิธีการถ่าย - การตบแต่งภาพด้วยคอมพิวเตอร์

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาโครงการศิลปนิพนธ์นี้ ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ปัญหาในการทำงาน ปัญหาหลักคือ ปัญหาในด้านการเดินทาง เนื่องจากผู้ทำโครงการไม่มีรถยนต์ส่วนตัว จึงไม่สามารถเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆที่ได้ตามที่ตั้งใจไว้ บางครั้งไม่มีคนเดินทางไปเป็นเพื่อนก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ เนื่องจากเกรงว่าจะเกิดอันตรายระหว่างเดินทาง เป็นต้น และระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะต้องไม่ตึงจนเกินไป เพราะผู้ทำโครงการจะต้องใช้รถโดยสารประจำทางในการเดินทางไปกลับ ดังนั้นระยะเวลาในการทำงานจะต้องไม่ตึงจนไม่มีรถกลับ และบางสถานที่ที่ผู้ทำโครงการไม่เคยไป หากไม่มีคนนำทางไปอาจจะทำให้หลงทางได้ บางสถานที่ที่ได้วางแผนแล้ว แต่ไม่สามารถไปได้ เนื่องจากความเป็นไปได้ที่จะได้ถ่ายภาพอย่างสวัสดิภาพมีค่า เช่น หน้าโรงแรมสยาม อาบอบนวด เป็นต้น

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ประชาชนในบริเวณนั้นมีความแตกตื่นและสนใจมากจนเกินไป ทำให้ไม่ได้อารมณ์ของภาพตามที่ต้องการ หรือบางสถานที่ก็ออกมาห้ามไม่ให้ถ่ายรูป มีการอ้างขอใบอนุญาตบ้าง คาดว่าอาจจะเป็นเพราะกลัวว่าจะถ่ายรูปไปลงข่าวแล้วทำให้เดือดร้อนก็เป็นได้

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการถ่ายรูป เช่น สถานที่แคบทำให้กางขาตั้งกล้องได้ไม่ถนัดและไม่มั่นคงพอทำให้ภาพไหวบ้าง บางครั้งสิ่งที่อยากถ่ายอยู่ไกลจากที่ที่สามารถถ่ายได้มากเกินไป บางภาพสมควรใช้แฟลชแต่แสงแฟลชไปไม่ถึง บางสถานที่ไปถ่ายภาพมาแล้วแต่ไม่มีภาพที่ถูกใจ เป็นต้น

- ฟิล์มที่ใช้ถ่ายภาพเป็นฟิล์มสไลด์ (Slide) ซึ่งจะให้สีที่สดและสวยงามกว่าฟิล์มสี แต่มีข้อจำกัดคือ ภาพที่อัดจากสไลด์นั้นจะมีความเปรียบต่างของแสงสี (Contrast) มากเกินไป ดังนั้นในบางภาพที่อัดมาจึงขาดรายละเอียดในส่วนที่มีมืดไปบ้าง

- ควรมีการเพิ่มอุปกรณ์ที่อาจจะทำให้ภาพดูน่าสนใจขึ้น เช่น Lens Fish Eye เป็นต้น
- ควรมีการเดินทางไปหลากหลายสถานที่มากกว่านี้
- ควรมีการทดลองวิธีการในการถ่ายภาพที่หลากหลายมากกว่านี้

บรรณานุกรม

สงคราม โพธิ์วิไล . เทคนิคการถ่ายภาพพลุและไฟกลางคืน . กรุงเทพฯ : โฟโตสแอนด์กราฟโฟ. ฉบับพิเศษ , 2529

กองบรรณาธิการนิตยสาร FACE. เทคนิคการถ่ายภาพเวลากลางคืน . กรุงเทพฯ : บริษัทเพ็ญอำพร จำกัด, 2539

บริษัทเลเซอร์กราฟฟิค 82 . เรียนถ่ายภาพอย่างมีระดับกับคาเมร่าร์ต เล่มที่ 3 . กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, 2538

ร.ศ.ด.ร.ณรงค์ สมพงษ์ . หลักการถ่ายรูป . กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและมี กอบรมการเกษตรแห่งชาติ , 2539

วิมล พงษ์พิพัฒน์ . เหตุการณ์สมัยรัตนโกสินทร์ . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ , 2525

